

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Käppi, Matleena; Tuunanen, Silja; Näyhä, Annukka; Kotiaho, Janne

Title: "En minä, mutta muut!" : EMMI-ilmiö kestävyysmurroksen esteenä

Year: 2021

Version: Published version

Copyright: © 2021 Matleena Käppi, Silja Tuunanen, Annukka Näyhä, Janne Kotiaho

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Käppi, M., Tuunanen, S., Näyhä, A., & Kotiaho, J. (2021). "En minä, mutta muut!" : EMMI-ilmiö kestävyysmurroksen esteenä. *Alue ja ympäristö*, 50(2), 136-153.

<https://doi.org/10.30663/ay.102426>

Yritysten ekologinen kestävyys -kyselytutkimus

Tässä tutkimuksessa kartoitetaan yritysten ekologiseen kestävyteen vaikuttavia tekijöitä.

Ekologinen, eli ympäristöä koskeva kestävyys tarkoittaa sitä, että yritys tunnistaa toimintansa ympäristövaikutukset ja kehittää toimintaansa kokonaisvaltaisesti huomioiden ympäristönäkökohdat. Kestävään kehitykseen sisältyy ekologisen kestävyuden lisäksi taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys, jotka rakentuvat ekologisen kestävyuden varaan.

Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 20 minuuttia. Kyselyyn vastaaminen tapahtuu anonymisti ja kaikki vastaukset käydään läpi luottamuksellisesti. Yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa kyselyn tuloksista. Kyselyn tuottaman tiedon käsittelyssä noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Kyselyn tuloksia tullaan julkaisemaan tieteellisissä julkaisuissa ja opinnäytetöissä sekä hankkeen julkaisuissa. Kysely on osa Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun Kohti planetaarista hyvinvointia - yhteishanketta.

Suostumus osallistua tieteelliseen tutkimukseen

Olen ymmärtänyt, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voin milloin tahansa keskeyttää kyselyyn vastaamisen, mutta siihen asti kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan hyödyntää tutkimuksessa. Olen saanut riittävät tiedot tutkimuksesta ja henkilötietojeni käsittelystä siinä. Olen ymmärtänyt saamani tiedot ja haluan osallistua tutkimukseen. Hyväksy painamalla "seuraava".

Osa 1: Taustatiedot

Vastaaajan tiedot

1. Sukupuoli *

- nainen
- mies
- muu
- en halua kertoa

2. Ikä *

- Alle 30 vuotta
- 31-40 vuotta
- 41-50 vuotta
- 51-60 vuotta
- 61-64 vuotta

65 vuotta täyttäneet

3. Koulutustaso *

- Peruskoulu/ kansakoulu
 Ammattikoulu / opistotasoinen tutkinto
 Lukio
 Alempi korkeakoulututkinto
 Ylempi korkeakoulututkinto
 Tutkijakoulutus

4. Kuinka kauan olet toiminut nykyisessä tehtävässäsi? *

- Alle 1 vuosi
 1-5 vuotta
 6-10 vuotta
 Yli 10 vuotta

Osa 1: Taustatiedot

Yrityksen tiedot

5. Yrityksen perustamisvuosi *

6. Yritysmuoto *

- Toiminimi
 Osakeyhtiö
 Osuuskunta
 Avoin yhtiö
 Kommandiittiyhtiö

7. Yrityksen kotipaikkakunta *

- Akaa
- Alajärvi
- Alavieska
- Alavus
- Asikkala
- Askola
- Aura
- Brändö
- Eckerö
- Enonkoski
- Enontekiö
- Espoo
- Eura
- Eurajoki
- Evijärvi
- Finström
- Forssa
- Föglö
- Geta
- Haapajärvi
- Haapavesi
- Hailuoto
- Halsua
- Hamina
- Hammarland
- Hankasalmi
- Hanko
- Harjavalta
- Hartola
- Hattula
- Hausjärvi

- Heinola
- Heinävesi
- Helsinki
- Hirvensalmi
- Hollola
- Honkajoki
- Huittinen
- Humppila
- Hyrynsalmi
- Hyvinkää
- Hämeenkyrö
- Hämeenlinna
- Ii
- Iisalmi
- Iitti
- Ikaalinen
- Ilmajoki
- Ilomantsi
- Imatra
- Inari
- Inkoo
- Isojoki
- Isokyrö
- Janakkala
- Joensuu
- Jokiainen
- Jomala
- Joroinen
- Joutsa
- Juuka
- Juupajoki
- Juva
- Jyväskylä

- Jämijärvi
- Jämsä
- Järvenpää
- Kaarina
- Kaavi
- Kajaani
- Kalajoki
- Kangasala
- Kangasniemi
- Kankaanpää
- Kannonkoski
- Kannus
- Karijoki
- Karkkila
- Karstula
- Karvia
- Kaskinen
- Kauhajoki
- Kauhava
- Kauniainen
- Kaustinen
- Keitele
- Kemi
- Kemijärvi
- Keminmaa
- Kemiönsaari
- Kempele
- Kerava
- Keuruu
- Kihniö
- Kinnula
- Kirkkonummi
- Kitee

- Kittilä
- Kiuruvesi
- Kivijärvi
- Kokemäki
- Kokkola
- Kolari
- Konnevesi
- Kontiolahti
- Korsnäs
- Koski Tl
- Kotka
- Kouvola
- Kristiinankaupunki
- Kruunupyö
- Kuhmo
- Kuhmoinen
- Kumlinge
- Kuopio
- Kuortane
- Kurikka
- Kustavi
- Kuusamo
- Kyyjärvi
- Kärkölä
- Kärsämäki
- Kökar
- Lahti
- Laihia
- Laitila
- Lapinjärvi
- Lapinlahti
- Lappajärvi
- Lappeenranta

- Lapua
- Laukaa
- Lemi
- Lemland
- Lempäälä
- Leppävirta
- Lestijärvi
- Lieksa
- Lieto
- Liminka
- Liperi
- Lohja
- Loimaa
- Loppi
- Loviisa
- Luhanka
- Lumijoki
- Lumparland
- Luoto
- Luumäki
- Maalahti
- Maarianhamina
- Marttila
- Masku
- Merijärvi
- Merikarvia
- Miehikkälä
- Mikkeli
- Muhos
- Multia
- Muonio
- Mustasaari
- Muurame

- Mynämäki
- Myrskylä
- Mäntsälä
- Mänttä-Vilppula
- Mäntyharju
- Naantali
- Nakkila
- Nivala
- Nokia
- Nousiainen
- Nurmes
- Nurmijärvi
- Närpiö
- Orimattila
- Oripää
- Orivesi
- Oulainen
- Oulu
- Outokumpu
- Padasjoki
- Paimio
- Paltamo
- Parainen
- Parikkala
- Parkano
- Pedersöre
- Pelkosenniemi
- Pello
- Pello
- Perho
- Pertunmaa
- Petäjävesi
- Pieksämäki

- Ristijärvi
- Rovaniemi
- Ruokolahti
- Ruovesi
- Rusko
- Rääkkylä
- Saarijärvi
- Salla
- Salo
- Saltvik
- Sastamala
- Sauvo
- Savitaipale
- Savonlinna
- Savukoski
- Seinäjoki
- Sievi
- Siikainen
- Siikajoki
- Siikalatva
- Siilinjärvi
- Simo
- Sipoo
- Siuntio
- Sodankylä
- Soini
- Somero
- Sonkajärvi
- Sotkamo
- Sottunga
- Sulkava
- Sund
- Suomussalmi

- Suonenjoki
- Sysmä
- Säskylä
- Taipalsaari
- Taivalkoski
- Taivassalo
- Tammela
- Tampere
- Tervo
- Tervola
- Teuva
- Tohmajärvi
- Toholampi
- Toivakka
- Tornio
- Turku
- Tuusniemi
- Tuusula
- Tyrvänä
- Ulvila
- Urjala
- Utajärvi
- Utsjoki
- Uurainen
- Uusikaarlepyy
- Uusikaupunki
- Vaala
- Vaasa
- Valkeakoski
- Valtimo
- Vantaa
- Varkaus
- Vehmaa

- Vesanto
- Vesilahti
- Veteli
- Vieremä
- Vihti
- Viitasaari
- Vimpeli
- Virolahti
- Virrat
- Vårdö
- Vöyri
- Yli-Ismo
- Ylivieska
- Ylöjärvi
- Ypäjä
- Ähtäri
- Äänekoski

8. Oma asemiani yrityksessä *

- Yksityisrittäjä
- Toimitusjohtaja
- Muu johtaja, päällikkö tms.

9. Yrityksen toimiala *

- Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- Informaatio ja viestintä
- Kaivostoiminta ja louhinta
- Kiinteistöalan toiminta
- Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
- Koulutus

- Kuljetus ja varastointi
- KV organisaatioiden ja toimielinten toiminta
- Maatalous, metsätalous, kalatalous
- Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- Muu palvelutoiminta
- Muu / toimiala tuntematon
- Rahoitus- ja vakuutustoiminta
- Rakentaminen
- Taiteet, viihde ja virkistys
- Teollisuus
- Terveys- ja sosiaalipalvelut
- Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
- Vesihuolto, viemäri-, jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito

10. Yrityksen tuote *

- Aineeton palvelu
- Fyysinen tuote
- Sekä aineeton palvelu että fyysinen tuote

11. Yrityksen henkilöstön määrä *

- Yli 250 työntekijää
- 50-250 työntekijää
- 10-50 työntekijää
- Alle 10 työntekijää
- Ei työntekijöitä

12. Onko yrityksessäsi kirjattu ympäristövastuullisuuteen liittyviä linjauksia (esimerkiksi ympäristöstrategia)? *

- Ympäristöstrategia
- Sertifikaatti
- Muu ympäristövastuullisuuteen liittyvä kirjattu linjaus

- Ei ole, mutta suunnitelmissa on tehdä
- Ei ole, eikä suunnitelmissa ole tehdä

13. Miksi ei ole?

- Yritykselläni ei ole resursseja kirjata ympäristövastuullisuuteen liittyviä linjauksia
- Ajatus ympäristövastuullisuuteen liittyvien linjausten kirjaamiseksi ei ole tullut yrityksessäni esille
- Ympäristövastuullisuus ei ole tärkeää
- Yritykseni ei aiheuta ympäristövaikutuksia

Osa 2: Vastaajan käsitykset ja emotionit

Kun tässä kyselyssä puhutaan ympäristöongelmista, sillä tarkoitetaan esimerkiksi ilmastomuutosta, luonnon monimuotoisuuden hupenemista sekä paikallisempia ongelmia, kuten elinympäristöjen tuhoutumista, vesistöjen rehevöitymistä ja ympäristömyrkyjen vaikutuksia luontoon.

Vastaa väitteeseen asteikolla 1-5 sen mukaan, mikä vaihtoehdoista on lähimpänä omaa mielipidettäsi tai kokemustasi.

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä

14. Koen, että omilla elämäntapavalinnoillani ja kulutuksellani on merkitystä ympäristön kannalta.

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä *

	1	2	3	4	5
	☐	☐	☐	☐	☐

15. Koen, että oman yritykseni toiminnalla ja valinnoilla on merkitystä ympäristön kannalta.

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä *

	1	2	3	4	5
	☐	☐	☐	☐	☐

16. Perustelut (ei pakollinen)

17. Kenellä on vastuu ympäristöongelmista? *

Minulla on vastuu ympäristöongelmista

Vastuu ei ole minulla, vaan vastuu ympäristöongelmista on itseäni vaikutusvaltaisemmilla ihmisillä

18. Kenellä on vastuu ympäristöongelmista? *

Omalla yritykselläni on vastuu ympäristöongelmista

Vastuu ei ole yritykselläni, vaan vastuu ympäristöongelmista on omaani merkittävämmillä yrityksillä

19. Kenellä on vastuu ympäristöongelmista? *

Suomen valtiolla on vastuu ympäristöongelmista

Vastuu ei ole Suomen valtiolla, vaan vastuu ympäristöongelmista on Suomessa merkittävämmillä valtioilla

20. Koen olevani omalta osaltani vastuussa ympäristöongelmista.

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä *

1 2 3 4 5

	1	2	3	4	5
	☐	☐	☐	☐	☐

21. Luonnonvarojen rajallisuus yhdistettynä väestönkasvuun tarkoittaa, että jokaisen meistä on luovuttava liiallisesta kulutuksesta. Mitä tunteita tämä sinussa herättää?

Arvioi tunnekokemuksiasi alla olevalla asteikolla:

1 = Ei lainkaan/ei koskaan, 2 = Jonkin verran/ melko harvoin, 3 = Melko voimakas/ melko usein, 4 = Voimakas/ usein, 5 = Erittäin voimakas/tunnen usein

	1	2	3	4	5
Suru	☐	☐	☐	☐	☐
Yllättyneisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Pelko	☐	☐	☐	☐	☐
Hyväksyntä	☐	☐	☐	☐	☐
Ilo/mielihyvä	☐	☐	☐	☐	☐
Odotus	☐	☐	☐	☐	☐
Viha/aggressio	☐	☐	☐	☐	☐
Inho	☐	☐	☐	☐	☐

22. Luonnonvarojen kestävä käyttö johtaa ilmastonmuutokseen sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja muihin ympäristöongelmiin. Mitä tunteita tämä sinussa herättää?

Arvioi tunnekokemuksiasi alla olevalla asteikolla:

1 = Ei lainkaan/ei koskaan, 2 = Jonkin verran/melko harvoin, 3 = Melko voimakas/melko usein, 4 = Voimakas/ usein, 5 = Erittäin voimakas/tunnen erittäin usein

	1	2	3	4	5
Suru	☐	☐	☐	☐	☐
Yllättyneisyys	☐	☐	☐	☐	☐
Pelko	☐	☐	☐	☐	☐
Hyväksyntä	☐	☐	☐	☐	☐
Ilo/mielihyvä	☐	☐	☐	☐	☐
Odotus	☐	☐	☐	☐	☐
Viha/aggressio	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Inho	☐	☐	☐	☐	☐

23. Arvioi seuraavia jokapäiväiseen elämään liittyviä kysymyksiä ja väittämiä alla olevalla asteikolla:

1 = Ei koskaan, 2 = Harvoin, 3 = Toisinaan, 4 = Melko usein, 5 = Usein *

	1	2	3	4	5
Koetko ilmasto- tai ympäristöahdistusta?	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnetko syyllisyyttä jostain, mitä olet tehnyt tai jättänyt tekemättä ympäristön hyväksi?	☐	☐	☐	☐	☐
Jokapäiväisessä elämässä toimintaani ohjaa itsekkyyys	☐	☐	☐	☐	☐
Jokapäiväisessä elämässä toimintaani ohjaa epäitsekkyyys	☐	☐	☐	☐	☐

Osa 3: Kestävä liiketoiminta.

Tässä osiossa selvitämme yritysten ekologisen kestävyuden vahvuuksia ja heikkouksia sekä tunnistamme kestävän liiketoiminnan arkkityyppejä.

Kaikki kysymykset tai väittämät eivät ole välttämättä oman liiketoimintasi kannalta olennaisia. Valitse näissä tapauksissa parhaiten tilannettasi kuvaava vaihtoehto.

Vastaa väitteeseen asteikolla 1-5 sen mukaan, mikä vaihtoehdoista on lähimpänä omaa mielipidettäsi tai kokemustasi.

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä.

24. Määrittele lyhyesti kuinka ymmärrät kestävyuden oman liiketoimintasi kannalta.

2000 merkkiä jäljellä

25. Kuinka arvioit seuraavia liiketoimintaasi koskevia väittämiä?

1 = Täysin eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä, 3 = Hieman eri mieltä, 4 = Hieman samaa mieltä, 5 = Jokseenkin samaa mieltä, 6 = Täysin samaa mieltä

Halutessasi kirjoita myös perustelut avoimeen kenttään.*

	1	2	3	4	5	6	0 (ei relevantti)
Maksimoimme materiaalien käytön tehokkuuden tuotannossamme <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maksimoimme energiatehokkuuden tuotannossamme <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hyödynnämme oman/toisen yrityksen sivuvirtoja (esim. hukkalämpö, tuotannossa vaurioituneet/virheelliset tuotteet, jäte) <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tuotannossamme on suljettuja kiertoja (esim. hyötykäytämme tuotannossamme syntyvää ylijäämämateriaalia sen sijaan, että se heitettäisiin pois) <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käytämme uusiutuvia materiaaleja tuotannossamme <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käytämme uusiutuvia energianlähteitä tuotannossamme <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tarjoamme huoltoa, ylläpitopalveluita tai laajennettua takuuta tuotteillemme <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liiketoimintamme perustuu tuotteiden vuokraamiseen tai yhteiskäyttöön <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistumme luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen säilyttämiseksi tehtävään työhön	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐